

Co z systemem emerytalnym dla artystów i twórców?

8 kwietnia 2018

Artyści i twórcy wciąż nie mogą się doczekać utworzenia systemu ubezpieczeń społecznych i emerytalnych z prawdziwego zdarzenia. Obecne regulacje skazują na niepewność zarówno ich samych, jak i ich bliskich. Interwencję w tej sprawie podjął Rzecznik Praw Obywatelskich.

Adam Bodnar zaapelował do premiera Mateusza Morawieckiego o podjęcie prac nad odrębnym systemem zabezpieczenia emerytalnego dla twórców i artystów, który byłby dostosowany do specyfiki ich działalności. Rzecznik argumentuje, że twórcy prowadzący działalność bez stałego zatrudnienia i powiązanego z nim ubezpieczenia społecznego często nie mają odpowiedniego zabezpieczenia społecznego. Taka sytuacja naraża na szkody również członków ich rodzin. RPO wspominał o przypadkach odmowy przyznania renty rodzinnej dzieciom zmarłych twórcy. Bodnar przypomina, że już wcześniej wnioskował o podjęcie prac nad odrębnym systemem, występując do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Bezskutecznie. Przychylnie odpowiedziało jedynie Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Opisane przypadki są wstrząsające. „Wdowa po cenionym reżyserze i scenarzyście filmów dokumentalnych oraz wydawcy i producencie programów telewizyjnych starała się o rentę rodzinną dla dwóch córek. Rodzina znalazła się w trudnej sytuacji życiowej, ponieważ wdowa nie może podjąć pełnej aktywności zawodowej z powodu konieczności opieki nad małymi córkami” – czytamy w piśmie Adama Bodnara do premiera. Jaka była odpowiedź ZUS? Ubezpieczyciel odmówił przyznania renty rodzinnej. Powód? Brak wymaganych pięciu lat okresów składkowych i nieskładkowych ojca dzieci w ostatnim dziesięcioleciu przed jego śmiercią. Dodatkowo, z uwagi na swój wiek, nie spełniał on warunków do emerytury. Prawdliwość decyzji ZUS potwierdził prawomocnie sąd okręgowy.

„Niestety brak prawa do odpowiedniego zabezpieczenia społecznego zdarza się bardzo często w przypadku artystów i twórców, prowadzących działalność bez stałego zatrudnienia i powiązanego z nim ubezpieczenia społecznego. Co gorsza, taka sytuacja dotyczy nie tylko samych artystów, ale także ich rodziny. Jest to spowodowane brakiem odrębnych zasad podlegania ubezpieczeniu społecznemu, dostosowanych do specyfiki działalności prowadzonej przez twórców i artystów” – zauważa RPO.

Rzecznik nie ma wątpliwości, że sytuacja wdowy może zostać uznana za szczególnie uzasadniony przypadek, uprawniający Prezesa Rady Ministrów do przyznania renty specjalnej. Adam Bodnar poprosił premiera Morawieckiego o rozważenie takiej możliwości. Ponadto zaapelował o zainicjowanie działań rządowych – w porozumieniu z przedstawicielami środowiska artystów i twórców – zmierzających do utworzenia odpowiedniego systemu zabezpieczenia emerytalnego twórców i artystów.

Jak wskazuje rzecznik, zdaniem przedstawicieli środowiska obowiązujące zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym, zwłaszcza wysokość i częstotliwość opłacania składki, zupełnie nie przystają do specyfiki ich działalności. W wielu przypadkach może to prowadzić do wykluczenia ich z dostępu do

systemu ubezpieczenia społecznego, w tym świadczeń emerytalno-rentowych.

„Tylko nieliczna grupa artystów i twórców prowadzi działalność, zachowując status pracownika. Niektórzy pracują w ramach samozatrudnienia lub prowadzą działalność gospodarczą. Zdecydowana uzyskuje nieregularne przychody. Tymczasem zasady ubezpieczenia społecznego wymagają stałych, miesięcznych opłat składowych w określonej wysokości. Jest ona ustalana na zasadach, jakie obowiązują przedsiębiorców” – czytamy w piśmie Bodnara.

Autorstwo: Piotr Nowak

Zdjęcie: Wikimedia Commons

Źródło: Strajk.eu